

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

SERIES 3: 57 - TOCHACHA - TO REBUKE OR NOT TO REBUKE?

OU ISRAEL/BEIT KNESSET HANASI - SUMMER 2026

A] THE TORAH VERSE & PSCHAT

1. לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא.

ויקרא יט:יז

The Torah verse presents two mitzvot - (i) not to reject our Jewish brother or sister ('achicha') in our hearts and minds; and (ii) to give rebuke to other Jews ('amitecha'). If we get this 'right', the Torah tells us that we will not carry sin but if we get it 'wrong' we will carry sin 'for him'. We will examine below what 'right' and 'wrong' might mean here.

2. לא תשנא את אחיך בלבבך - בעצור שדרך השונאים לכסות את שנאתם בלבם כמו שאמר (משלי כו:כד) **צִפְפָּתָיו יַגִּיד שׁוֹנְאָה**, הזכיר הכתוב בכוונה. ואמר הוכח תוכיח את עמיתך - **מַלּוּחַ אַחֲרֵת** - ללמדו תוכחת מוסר. **וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חַטָּא** - שיהיה עליך חטא כאשר יחטא ולא הוכחת אותו. ולזה יטה לשון חונקים שאמר 'ולא תקבל על דיליה חובא' - שלא תקבל אתה עונש בחטא שלו. והנכון בעיני, כי הוכח תוכיח כמו **וְהוֹכַחְתָּ אֶתְּחֵימָלְךָ** (בראשית כ"א:כב). ויאמר הכתוב **אֵל תִּשְׁנֵא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְּךָ** - בעשותו לך שלא כרצונך, אבל תוכיחנו מדוע ככה עשית עמדי. **וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חַטָּא** - לכסות שנאתו בלבך ולא תגיד לו, כי בכוונתך אותו יתנולל לך או ישוב ויתודה על חטאו ותכפר לו.

רמב"ן שם

The Ramban brings two different pshatim in this verse. His first pshat understands 'Lo Tisna' and 'Tochacha' as two independent mitzvot, with Tochacha being the obligation to rebuke and critique others for their failure to do mitzvot. He then reads the last phrase - not to bear sin for him - to mean that our failure to give tochacha and prevent future sin will attribute that sin to us. Since we could have stopped it and chose not to, we now bear responsibility. The second (and his preferred) pshat is that the mitzvot connect. If someone hurts us, we should not bear a continuing resentment and reject them in our minds. Rather, we should give Tochacha - not in the sense of rebuke for not being sufficiently religious, but as a challenge to their behavior to us. In that way, the Tochacha may bring the parties together. Failure to give Tochacha will cause ongoing resentment by the person who was hurt and will bear a grudge. Thus they are bearing sin (the ongoing grudge) 'because of him'.

3. לא תשנא את אחיך בלבבך - פי' אם אתה רואה עושה איסור לא תהי' כמחריש מלכוונתו אל פניו לומר בלבבך כלואי ויעשה עוד כהנה וכנהה למען ילעט רשע וימות, אלא הוכח תוכיח אפי' מאה פעמים.

קיצור פענח רזא שם

Another approach emphasizes the need not to give up on people who do bad things and simply wish that they do more so that they become total reshaim and die¹! We cannot give up on others, even after 100 attempts!

• Many (perhaps most) mefarshim take the Ramban's second approach². Some take the former approach and understand that the pshat is dealing with giving tochachat mussar to others. In which case, why would the rebuker bear sin for this?

4. משנה פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים. **גמרא** פרתו של רבי אלעזר בן עזריה. וחדא פרה הויה ליה !! והא אמר רב ... תריסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא! תנא: לא שלו היתה, אלא של שכנינו היתה ומתוך שלא מיחה בה - נקראת על שמו.

שבת נד:

The most obvious explanation is that failure to give Tochacha will, at least to some degree, make the person responsible of the sins of another which they could have mitigated. On that basis, the Mishna recounts that R. Elazar ben Azaria's cow went out on Shabbat carrying a strap between its horns in a prohibited manner. The Gemara explains that it was NOT R. Elazar ben Azaria's cow but that of his neighbor. Since R. Elazar ben Azaria failed to rebuke him for this, the sin was attributed to him.

1. On this point the Midrashin contrast Avraham who cared about his generation with Noach who had 120 years to convince his generation to repent but did not try.

2. See R. Sa'adia Gaon, Rashba, Bechor Shor, Netziv and many others.

5. ולא תשא עליו חטא - לא תלבין את פניו ברבים.

רש"י שם

Rashi understands that the sin would be to rebuke in such a way that publicly embarrasses the other person.

6. ולא תשא עליו חטא - פירוש, שכיבא שכדבר נוגע למדת חסידות, חששו חכמים ליוכרה. אבל אם נוגע לדבר לחשש איסור, ומכל שכן איסור תורה, כמו חדש בזמן הזה וכיוצא בזה, אין צדק משום יוכרה. ולא ישא עליו - פירוש צעזל חצירו - חטא, אדרבא על פניו יוכיחנו שגם הוא יכבד כמותו!

משך חכמה שם

The Meshech Chochma explains that people are often tempted to critique others for behavior which is not actually prohibited according to halacha but which does not conform with a chumra or behavior beyond the spirit of the law. Such a critique is actually religious arrogance and is a sin! But if a person gives tochacha for a genuine prohibition this is a mitzva since it will enable the other person to keep halacha properly.

B] THE ROOTS OF THE MITZVA

7.

אף בענייני שצריך לעמוד אצלם פנים
בענין זה להפנותם לדרך ד'. ובאמת בזמנינו
אפילו הרמב"ם נמדים מצוי בחזק שמיני
להכעיס ח"ו רק תועים בדרך ע"י איזה פושעים
שמתענים אחת מן הדרך והרי הם ממש כשה
אומר שאני יודע איך לשכב אל בית בעלז
ומצוה רבה לרחם עליהם ולהזהרם הדרך
הנכונה וכן שכתוב והודעת להם את הדרך
אשר ילכו בה וגו'. והנה יש אנשים מבעלי
תורה אשר ד' נתן להם חכמה ובינה וראים
להקרא בשם דעו ישראל יש כבודם להפנות
שבר עמינו להודותם הדרך המלולה לד'. אין
להם לחשוב בעת הזאת שע"י השי"ת התענים
בדרך נעשים אבותם לגמרי בהמשך הזמן
וידרש מהם וע"י רמז הנביא יחזקאל (קפ"ט)
לד' בן אדם הנבא וגו' את הנחלית לא חוקתם
וגו' זאת האובדות לא בקשתם וגו' (תע"ז)
בספרי נדחי ישראל בהקדמה שם מביאר היטב
ענין הזה) ודרשתי את צאני מדם:

כתוב בתורה כי תפגע שור איבך או חמור
תועה השב תשיבנו לו וכתוב עוד בפרשה
תנא לא תראה את שור אחיך או את שור
נדיים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך
וכתב הרמב"ם הוסף בבאן למד גרמים כי
תועה נקרא שתועה מדרבו וכל להפנות אותו
הדרך בלא עמל נחל תועה הוכר נדחים
שברחו ממנו והרחיקו הוכר שיהיה כאומר
עב"ל ומה נכל להתבונן אם חסד התורה כ"כ
על מצותו של ישראל אפילו על חמור או שור
שתועה והרחיק מן הדרך והתנוד עמל רב
להפנות הדרך וכ"ש כמה צריך לרחם על נפש
הישראל שתועה מן הדרך אפילו אם יצטרך
עמל רב להזהר להשיבו אל הדרך והנה
ידוע מה שכתוב השב תשיבם לאחריך ואחרי
השב תשיבם אפילו מאה פעמים מה נלמד

חיוק הדעת מהחפץ חיים, מא' ג

The Chafetz Chaim, in his Ma'amar Chizuk Hada'at³, stresses that every Jew has the obligation to return the lost property of another, even something relatively small. This must apply even more so if someone has the ability to return another person to their connection to Torah and Mitzvot, as long as they are gifted enough to do so.

7A. והמצוה הר"ד היא שצונו להשיב האבדה לבעליה.... והמצוה הר"ה היא שצונו להוכיח החוטא או מי שירצה לחטוא ולמנוע אותו ממנו במאמר ותוכחה. ואין ראוי לנו שיאמר אחד ממנו אני לא אחטא ואם יחטא זולתי מה לי, דינו עם אלהיו. זה הפך התורה. אבל אנחנו מצווים שלא נמרה ולא נעזוב זולתנו מאומתנו שימרה ואם השתדל להמרות חייבים אנו להוכיחו ולהשיבו

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה רד, רה

The Rambam list the mitzva of Tochacha immediately after that of returning lost property! He writes that we have an obligation give Tochacha to other Jews so that we can return them - to themselves, to others and to God. He also states that a libertarian attitude to mitzvot which asserts that everyone can do what they wish and it's nothing to do with me is 'hefech haTorah' - the very opposite of the Torah. This is the ONLY time the Rambam uses this expression in all his writings!

3. Published in 1905 as an introduction to his sefer Chomat Hada'at which was written to encourage the many young Jewish men drafted into the Russian army to maintain their religious commitment.

8. שלא לעמוד על הדם שנ' לא תעמוד על דם רעך ... ואם נתחייבו בהצלת הגוף כ"ש בהצלת הנפש שאם יראנה עובר עבירה שמאבד עולמו יצילו

שלה תורה שבכתב פ' קדושים

The Shela learns this as an extension of the mitzva of 'Lo Ta'amod Al Dam Re'echa' - not to stand by when others are in danger and need our help. If this is true of physical danger, then all the more so for spiritual danger. We will also see in the following shiur be'H the application of the meta-mitzva - 'Kol Yisrael Arevim Ze LaZe'

9. אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יִקְיָם אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן.

דברים כזכ

One of the general berachot and klalot said by the people at Har Eval and Har Grizim on their entry into the land is the blessing for someone who 'upholds the words of the Torah' and the curse on those who do not.

10. וְדַע כִּי נִתְחַיֵּב הַנִּבְרָא לְהִיּוֹת צִיר נֶאֱמָן וְעָבֵד מְשָׁכִיל בְּכָל מְלָאכָת עֲבוֹדַת אֱדוֹנָיו. וְהַפּוֹעֵל הָאֵמָן יִהְיֶה מְהִיר בְּמַלְאכָתוֹ וְיִשְׁגִּיעַ עַל מְלָאכָת הַפּוֹעֲלִים חֲבֵרָיו. וְעֵינָיו עַל דְּרָכֵיהֶם לְרֹאוֹת אִם בְּאֵמוּנָה הֵם עוֹשִׂים וְיִזְהִירם וְיִדְיָעם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ. כִּי חִפְצוֹ וְרָצוֹנוֹ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה מְלָאכָת אֱדוֹנָיו בְּלֹא רְמִיָּה עַל כֵּן יִחְזִיק יָדֵי עוֹשֵׂי הַמְּלָאכָה. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָּה בְּסִפְרֵי (ירושלמי סוטה פרק ז, הלכה ד) אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יִקְיָם. אָדָם שֶׁלֹּמֵד וְשֶׁנֶּה וְלֹמֵד לְאַחֲרֵים וְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה וְיֵשׁ בְּיָדוֹ כֹּחַ לְהַחֲזִיק יָדֵי הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבִמְצוֹת וְלֹא הַחֲזִיק הָרִי הוּא בְּכָלל אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יִקְיָם.

ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ג' יט

Rabbeinu Yona writes that it is not enough for us to be committed to keep the Torah to our best ability. We also have a responsibility to do what we can to ensure that the Torah is kept and strengthened.

C] THE PARAMETERS OF TOCHACHA

11. מנין לרואה בחבירו דבר מגונה שחייב להוכיחו? שנאמר: הוכיחו ולא קבל, מנין שיחזור ויוכיחנו? תלמוד לומר: תוכיח, מכל מקום.

ערכין טז

Chazal explains that the mitzva of Tochacha applies when we see our friend doing a 'davar meguneh' - something unseemly. What are the parameters of these requirements?

12. ולשון תוכחה בכל מקום צרור דברים.

רש"י בראשית כ"ט

Rashi explains that the word and concept of Tochacha in all its applications is 'bringing clarity'. Thus the emphasis is NOT on 'rebuke', 'reprove' or 'critique'. Also, does it need to be verbal or can it be effected in other ways?

13. עד היכן תוכחה? רב אמר: עד הכאה, ושמאל אמר: עד קללה, ורבי יוחנן אמר: עד ניפיה. כתנאי, רבי אליעזר אומר: עד הכאה, רבי יהושע אומר: עד קללה, בן עזאי אומר: עד ניפיה. אמר רב נחמן בר יצחק, ושלשתן מקרא אחד דרשו: (שמואל א' כ"ג) וַיִּחַר־אַף שְׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶן־נָעֻת הַפָּרָדִית [הַלֵּוֹא יִדְעָתִי כִּי־בָחַר אֶתְּהָ לְבֶן־יִשְׂרָאֵל וּלְבָשֶׁת עֲרֹגַת אִמִּי]. וכתבי: (שמואל א' כ"ג) וַיִּטֹּל שְׁאוּל אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכּוֹתוֹ. למאן דאמר עד הכאה, דכתיב: להכות; ולמאן דאמר עד קללה, דכתיב: לבשתך ולבושת ערות אמך. ולמאן דאמר עד ניפיה, דכתיב: ויחר אף שאול.

ערכין טז

The mitzva understands and expects that the person being rebuked will respond negatively, perhaps to the point of cursing and hitting the one giving the rebuke! But at what point does the reaction become so negative so as to make the Tochacha counterproductive?

14. חבל ציחיד חייב להוכיחו עד שיכנו או יקללנו (ר"ן ס"פ הכע"י).

רמ"א שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים תרח"ב

The Rema appears to rule like the view that obligates one to give Tochacha to the point of being hit or cursed⁴.

4. See the Mechitzat Hashekel who understands the Rema to rule like the view of 'until cursed', but for those who wish to be machmir 'until hit'!

15. (יא) יקללנו – וי"א [יג] דדי עד שינזוף צו החוטא ומכאן וילך אסור להוכיחו שנאמר אל תוכח לנ פנ יגאלה.

משנה ברורה סימן תרח ס"ק יא

16. [יג] שם צטט סמ"ק. ונראה דיש לסמוך על זה, דצללו הכי דעת הסמ"ג והמאירי דהיכא שצור לו שלא יקצלו אינו מחוייב להוכיח כלל אף במזיד. ונהי דהרמ"א נקיט לדינא כאידך פוסקים דמחוייב להוכיחו אף בזה, מכל מקום די לנו להחמיר להוכיח עד שינזוף, כדעת ר' יוחנן בגמרא, דהוכחה די עד שינזוף.

שער הציון סימן תרח ס"ק יג

The Mishna Berura rules that it is sufficient, and required, to stop Tochacha at the point that the other person is angry. One can already sense in his psak a concern that Tochacha is less likely to be effective, and therefore to be permitted, than in previous generations.

17. ה' הרואה חבירו שחטא או שהלך בדרך לא טובה מצוה להחזירו למוטב ולהודיעו שהוא חוטא על עצמו במעשיו הרעים שנאמר הוכח תוכיח את עמיתך. המוכיח את חבירו בין בדברים שבינו לבינו, בין בדברים שבינו לבין המקום, צריך להוכיחו בינו לבין עצמו, וידבר לו בנחת ובלשון רכה ויודיעו שאינו אומר לו אלא לטובתו להביאו לחיי העולם הבא. אם קיבל ממנו מוטב, ואם לאו יוכיחו פעם שניה ושלישית, וכן תמיד חייב אדם להוכיחו עד שיכחו החוטא ויאמר לו איני שומע. וכל שאפשר בידו למחות ואינו מוחה הוא נתפש בעון אלו כיון שאפשר לו למחות בהם.

ח המוכיח את חבירו תחלה לא ידבר לו קשות עד שיכלימו שנאמר ולא תשא עליו חטא. כך אמרו חכמים יכול אתה מוכיחו ופניו משתנות ת"ל ולא תשא עליו חטא, מכאן שאסור לאדם להכלים את ישראל וכל שכן ברבים. אף על פי שהמכלים את חבירו אינו לוקה עליו עון גדול הוא. כך אמרו חכמים המלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא. לפיכך צריך אדם להזהר שלא לבייש חבירו ברבים בין קטן בין גדול, ולא יקרא לו בשם שהוא בוש ממנו, ולא יספר לפניו דבר שהוא בוש ממנו. במה דברים אמורים? בדברים שבין אדם לחבירו. אבל בדברי שמים אם לא חזר בו בסתר מכלימין אותו ברבים ומפרסמים חטאו ומחריפים אותו בפניו ומבזין ומקללן אותו עד שיחזור למוטב כמו שעשו כל הנביאים בישראל.

רמב"ם הלכות דעות פרק ו הלכה ז,ח

The Rambam rules that the limit of Tochacha is when the person being rebuked is prepared to strike the other⁵!! However, he codifies a number of important caveats to the mitzva: (i) It applies if a person happens to see another sinning but it seems like people should not be looking to give Tochacha. (ii) The person giving Tochacha must speak gently, with love and without anger in such a way that the other will know they are only rebuking them for their benefit. It is not sufficient just to say this; the receiver must know and believe it! (iii) A person must be very careful to avoid embarrassing others, even in private but even more so in public, but in certain very high profile and public cases in which the sinner does not back down there may be a place to shame them, even publicly.

18. וְלִמּוֹכִיחִים יִנָּעַם וְעֲלֵיהֶם תִּבּוֹא בְּרַפְתְּ טוֹב

משלי כד:כה

19. רבי אומר: איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם - יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם - נחת רוח באה לעולם, טובה וברכה באין לעולם, ורעה מסתלקת מן העולם, שנאמר לְמוֹכִיחִים יִנָּעַם וְעֲלֵיהֶם תִּבּוֹא בְּרַפְתְּ טוֹב.

תמיד כח.

The giving of Tochacha is meant to make the world a calmer, better place!

20. ראה אביו שעבר על דברי תורה, לא יאמר לו: עברת על דברי תורה, אלא יאמר לו: אבא כתוב בתורה כך וכך, כאילו הוא שואל ממנו ולא כמזהירו, והוא יבין בעצמו ולא יתבייש. ואם היה אומר שמועה בטעות, לא יאמר לו: לא תתני הכי.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן רמ סעיף יא

The delivery of Tochacha must be tailored to the nature of the recipient. The way one would give it to a parent is very different to a friend. By the same token, it must be geared specifically to the one receiving it so as to be effective.

21. מדיני המצוה - מה שאמרו זכרונם לברכה שחייב מצוה זו עד הכאה. כלומר שחייב המוכיח להרבות תוכחותיו אל החוטא עד כדי שיהיה קרוב החוטא להכות את המוכיח. ומכל מקום אמרו זכרונם לברכה גם כן שאם יראה המוכיח שאין בדברי תוכחותיו שום תועלת נמצא, מתוך גודל רשע החוטא, או שהוא איש אלם ורשע ביותר ומתירא ממנו שלא יעמוד עליו ויהרגנו, שאינו חייב במצוה זו באיש כזה. וזהו אומרים זכרונם לברכה כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה לשתוק במקום שאין הדבר נשמע, לפי שיהיה בענין קלון למוכיח ולא תועלת לאשר הוכח.

5. See the Kesef Mishne who quotes Rishonim who disagree with the Rambam on this and also suggests why the Rambam rules like Rav/R. Eliezer.

ומכל מקום יש להתיישב לכל בעל נפש ולהשגיח הרבה בעניינים אלה, ולחשוב ולראות אם יהיה תועלת בדבריו אל החוטא שיוכיחו, ויבטח בשם כי הוא יעזרו בהלחמו עם שונאיו, ואל ירך לבבו ולא יירא. כי ה' שומר את כל אוהביו וכל הרשעים ישמיד. ואם ישוב החוטא מחטאו יהיה לו בזה שכר גדול. ומי שבידו להשיבו ולמחות בו ולא מיחה, הוא נתפש על חטאו, וזה דבר ברור מדברי רבותינו גם מן הכתוב.

ספר החינוך מצוה רלט

The Sefer HaChinuch explains that the Tochacha must be given to the point that the recipient is about to hit the giver, but not so that they actually hit them! Also, a person must be brave and confident enough to intervene where this could be effectively. However, a person needs to assess this very carefully and should only intervene where it could be effective and ultimately bring shalom. Where it is clear that the sinner will never accept it, or will become dangerously violent the mitzva is to keep quiet.

22. אמר ליה רבי זירא לרבי סימון: לוכחינהו מר להני דבי ריש גלותא. אמר ליה: לא מקבלי מינאי. אמר ליה: אף על גב דלא מקבלי - לוכחינהו מר, דאמר רבי אחא ברבי חנינא: מעולם לא יצתה מדה טובה מפי הקדוש ברוך הוא וחזר בה לרעה חוץ מדבר זה. דכתיב (ויחזקאל ט:ד) **וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי עֲבֹד בְּתוֹךְ הָעִיר בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַם וְהַתְּלִית יָדְךָ עַל-מִצְחֹת הָאֲנָשִׁים הַנֹּאֲמָקִים עַל-כָּל-הַתּוֹעֵבוֹת הַנַּעֲשוֹת בְּתוֹכָהּ**. אמר לו הקדוש ברוך הוא לגבריאלי: לך ורשום על מצחן של צדיקים תינו של דין, שלא ישלטו בהם מלאכי חבלה. ועל מצחם של רשעים תינו של דם, כדי שישלטו בהן מלאכי חבלה. אמרה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה נשתנו אלו מאלו? אמר לה: הללו צדיקים גמורים, והללו רשעים גמורים. אמרה לפניו: רבונו של עולם, היה בידם למחות ולא מיחו! אמר לה: גלוי וידוע לפני, שאם מיחו בהם - לא יקבלו מהם. אמרה לפניו: רבונו של עולם, אם לפניך גלוי - להם מי גלוי?

שבת נה.

Chazal clearly hold us responsible not to give up on people until is entirely clear that our intervention will be useless. Even if it indeed that case that these people would not respond positively, but we don't know and have not tried, we cannot give up.

23. **היינו היכא דספק אי מקבלי כדאמר בסמוך לפניכם מי גלוי. אבל היכא דודאי לא מקבלי הנח להם - מוטב שיכו שוגגין**

תוספות שם

Once it becomes very clear that our intervention will be ineffective, then it becomes a mitzva to keep quiet⁶.

D] WHEN IS IT BETTER TO KEEP QUIET?

D1] WHEN WE MAY BE WRONG!

24. אמר ריש לקיש: החושד בכשרים לוקה בגופו;

שבת צו.

There is a prohibition to suspect good people of bad behavior.⁷

D2] WHEN WE ARE BEING HYPOCRITICAL

25. ואמר ריש לקיש: קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים!

בבא מציעא קז:

We must first look to our own faults and check that we do not have the same flaws before we rebuke others for them⁸.

26. וכל הפוסל - פסול ואמר שמואל: במומו פוסל!

קידושין ע.

Someone who consistently delegitimizes others is themselves pasul and, indeed, we suspect that they in fact see in others the very fault which is in themselves.

6. See <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/1169137> where R. Jonathan Muskat speaks about why we hardly ever give Tochacha today. Rav Mordechai Willig explained to him that we have effectively expanded the definition of *shogeg* - the unintentional sinner, and regard those sinning as *shogegim* since they considered their action permitted (see below). Rav Rimmon explained to him that people today will become much more deeply offended and the Tochacha will be counterproductive. It seems that, back in the day, people had enough self-confidence to be angry with someone rebuking them almost to the point that they hit them, yet later realized that the rebuke was given in love.

7. Note the application of the mitzva of *Betzedek Tishpot Amitecha* before this mitzva kicks in! Before a person gives Tochacha they need to be aware of the possible halachic basis of the other person (eg in minhag or da'at yachid etc).

8. In the words of Sefer Halichot Bein Adam Lechavero, R. Yitzchak Fuchs (p.52): אין להוכיח אלא עם כן המוכיח אינו חוטא או מזלזל באותה עבירה.

D3] WHEN THE OTHER PERSON WILL NOT ULTIMATELY FEEL THE LOVE

27. אֶל-תּוֹכַח לֹא פֶּן-יִשְׁנָאָה הוֹכֵחַ לְחָלָם וַיֵּאָהֱבָהּ.

משלי ט"ח

The purpose of Tochacha is to bring love between people and with God. So we cannot give Tochacha to those who are too foolish to understand this, or when we are not sufficiently talented to communicate it.

28. תניא: א"ר טרפון: תמה אני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה. אם אמר לו טול קיסם מבין עיניך, אמר לו טול קורה מבין עיניך. אמר רבי אלעזר בן עזריה: תמיהני אם יש בדור הזה שיודע להוכיח. ואמר רבי יוחנן בן נורי: מעיד אני עלי שמים וארץ שהרבה פעמים לקה עקיבא על ידי, שהייתי קובל עליו לפני רבן גמליאל וכל שכן שהוספתי בו אהבה, לקיים מה שנאמר: (משלי ט') אֶל-תּוֹכַח לֹא פֶּן-יִשְׁנָאָה הוֹכֵחַ לְחָלָם וַיֵּאָהֱבָהּ.

ערכין טז:

Even the Tanaim doubted that there were many people in their times who were of sufficient caliber (as with R. Akiva) to either receive or to give Tochacha.

29. וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲחִי מֵאֵין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֶרֶן אֲנַחְנוּ

בראשית כט:

30. הרי רואין אנו מזה דהמוכיח צריך לאהוב את החוטא בשעה שמוכיחו. ובוזה מבואר הא דאמרו חז"ל [שם]: יכול אפילו משתנים פניו [מפני הבושה] ת"ל וכו'. היינו דאין זה איסור הלבנה בלבד אלא שגם מצות תוכחה אין זה מקיים שהרי תוכחה כזו לא באה מתוך האהבה. ולפ"ז עולה לנו שפיר, שהרי ארז"ל [שהביא רש"י בפסוק ז'] שיעקב אבינו בא להוכיחם: אם שכירים אתם לא שלמתם פעולת היום ואם הבהמות שלכם אעפ"כ לא עת האסף וכו'. א"כ קודם שבא לידי מדת תוכחה היה מוטל עליו לעורר אהבה ואחורה ביניהם. ואפשר שגם לוט כשבא לדבר אל אנשי סדום בא להוכיחם וכמסקנת דבריהם האחד בא לגור וישפוט שפוט. לפיכך כינה אותן בשם אחים. וזה חובה גדולה מוטלת על המוכיחים שתהיה מושרשת בלבבותם אהבת הבריות, ובאם לאו אינן יכולים להוכיח. ואפשר דזהו ביאור הגמרא [ערכין שם]: תמיהני אם יש בדור הזה שיודע להוכיח, ודו"ק.

אמת ליעקב בראשית כט:

We see in Tanach that those who come to give Tochacha (eg Ya'akov to the shepherds) first show their love and concern. Without this, R. Ya'akov Kaminetsky is clear that one cannot possibly begin to give Tochacha.

31. דרבי יוסי בר חנינא דאמר כל אהבה שאין עמה תוכחה אינה אהבה. אמר ריש לקיש תוכחה מביאה לידי שלום.

בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נד

One the other hand, real love can often be 'tough love' and the fact that someone cares enough to be concerned is a sign of their underlying love.

32. חייב להוכיחו - ... דוקא איש את אחיו שלבו גם צו חזל אם כיח איש אחר שאם יוכיחונו ישנאנו וינקום ממנו אין לכוניחו.

ביאור הלכה שולחן ערוך אורח חיים סימן תרח סעיף ב

The Biur Halacha rules that a person should only give Tochacha to someone with whom they are familiar and close to - 'libo gas bo'. Where the receiver will simply reject the rebuker as irrelevant the mitzva will not apply¹⁰.

D4] WHEN THE OTHER PERSON MIGHT ACTUALLY RECEIVE IT

33. ואמר רבי אילעא משום ר' אלעזר בר' שמעון: כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע, כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע. רבי אבא אומר: חובה, שנאמר: (משלי ט') אֶל-תּוֹכַח לֹא פֶּן-יִשְׁנָאָה הוֹכֵחַ לְחָלָם וַיֵּאָהֱבָהּ.

יבמות סה:

Just as it is a mitzva to give Tochacha to someone who may learn from it, it is a mitzva and obligation NOT to give it to someone who will not.

9. Interestingly, although this response is seen by Chazal as a chutzpa on the part of someone unable to receive rebuke, the exact same expression is brought as a legitimate response to hypocrites in (lehavdil) Christian sources (Matthew 7:3-5 and Luke 6:42)

10. See also R. Ya'akov Fuch's *Halichot Bein Adam LeChavero* Chapter 2:22 where he rules that someone who by nature is unable to communicate in a manner that is soft and engaging should be exempted from the mitzva of giving Tochacha.

34. לומר דבר הנשמע - דכתיב הוֹכֵחַ מוֹכִיחַ - להוכיח מי שמקבל הימנו!

רש"י שם

Rashi sees this in the repetition of the wording in the Torah - Hocheach Tochiach ie give true and effective Tochacha.

D5] WHEN IT MAY PUBLICLY EMBARRASS THE OTHER PERSON

35. מנין לרואה בחבירו דבר מגונה שחייב להוכיחו? שנאמר: הוכח תוכיח יכול אפי' משתנים פניו? ת"ל: לא תשא עליו חטא.

ערכין טז:

Chazal read the Torah as warning us against Tochacha which bring the giver into sin - ie if it publicly embarrasses the receiver.

D6] WHEN THE SIN IS ACCIDENTAL - 'SHOGEG'

36. אמר ליה רבא בר רב חנין לאביי: תנן, אין מטפחין ואין מספקין ואין מרקדין. והאיכא דקא חזינן דעבדן הכי, ולא אמרינן להו ולא מידי ... הנח להם לישראל - מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין. והני מילי - בדרבנן, אבל בדאורייתא - לא. ולא היא, לא שנה בדאורייתא ולא שנה בדרבנן לא אמרינן להו ולא מידי, דהא תוספת יום הכפורים דאורייתא הוא, ואכלי ושתו עד שחשכה ולא אמרינן להו ולא מידי.

ביצה ל.

The Gemara rules that there are some cases in which it is preferable NOT to tell someone they are sinning since, at the moment, they are doing so beshogeg, but once you have told them they will continue to do it bemaizid - on purpose. Such cases include the breach of rabbinic laws (such as dancing on Shabbat) and also some Torah laws (such as failing to start the fast of Yom Kippur early - Tosefet Yom Hakippurim).

37. ואם ברור לו למוכיח שלא יקבלו ממנו והעוברין שוגגין טוב לו לשתוק, כדגרסינן על זה בפרק המביא כדי יין בביצה (נ). שאפילו באיסורי דאוריתא הנח להן לישראל שיהו שוגגין ואל יהו מזידין. אבל אם העוברין מזידין וברור לו שלא יקבלו אף על פי שפטור מעונש מיתתו כדמוכח במסכת שבת באותה שהבאתי למעלה, מכל מקום מעשה דהוכח תוכיח לא מפטרי. ואף על פי שמוסיף על עונשן שלא יקבלו, הלעיטוהו לרשע וימות. ולכך צוה התלמוד השתיקה בשוגגין דווקא (ע"פ יראים שם). ואני אומר שאין זו כי אם עצה טובה, כי אף במזידין צריך לשתוק כדאמרין בפרק הבא על יבמתו (יבמות סה:). שחובה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע שנאמר (משלי ט:א) אל-תוכח לץ פן-ישנאך:

ספר מצוות גדול עשין סימן יא

The Smag (Sefer Mitzvot Gadol) rules that the mitzva of Tochacha does not apply in most cases where the act is beshogeg but, in principle, it does apply where the person is doing the sin on purpose. In such cases, we need to at least try and, if they continue to do it, it will be on their heads. However, in practice, if the sinner is maizid and will not listen, there is no obligation to tell them since it is better not to say that which will not be received.

38. והעיד הריטצ"א ז"ל בשם רב גדול מאשכנזים שהעיד בשם רבותיו הנרפתים וכללם ר"י והר"ם מרוטנבורק שלא נאמרו דברים הללו אלא לדורותם. אבל דבור הזה שמקילין בכמה דברים ראוי לעשות סייג לתורה ואפילו דברצקן מחינן וקנסין להו עד דלא לעברו לא בשוגג ולא במזיד, ושכן הוא במדרש ירושלמי. והדבר נראה לי נכון. ועוד איכא למימר דאפילו לדידכו דלא מחי היינו דוקא בדקים לן בגווייהו דלא מקבלי. אבל אי מספקא לן אי מקבלי אם לאו ודאי מחינן. והכי מוכח צמח פרק כמה אשה דאמרי התם בשעה שגלו ישראל היו אויבים הורגין כו' אמר להם הללו נמי רשעים הם שהיה בידם למחות ולא מיחו כו' כדאיתא התם. וכן אמרו בתוספות.

שיטה מקובצת ביצה ל

The Ritva brings another, opposite, perspective. Sometimes, due to the blatant breach of halacha, it is necessary for people to take a stand and call out bad behavior EVEN when it is shogeg and EVEN when the people will not listen.

39. נשים שאוכלות ושותות עד שחשכה, והן אינן יודעות שמצוה להוסיף מחול על הקדש, אין ממחין בידן כדי שלא תבא לעשות בזדון. הגב: וכו"ל כל דבר איסור אמרינן: מוטב שיכיו שוגגין ולא יהיו מזידין. ודוק שאינו מפורש בתורה, אע"פ שהוא דאורייתא. אבל אם מפורש בתורה, מוחין בידן. ואם יודע שאין דבריו נשמעין, לא יאמר דברים להוכיחן רק פעם אחת. אבל לא ירבה בתוכחות מאחר שידע שלא ישמעו אליו. אבל ציחיד חייב להוכיחו עד שיכניז או יקללנו.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תרח סעיף ב

The Shulchan Aruch rules that one should not give Tochacha to those who are breaking halacha beshogeg if there is a danger that they people will continue their behavior, now bemaizid. The Rema rules that this does NOT apply to a prohibition which is explicit in the Torah (such as eating a treif animal). In such situation, even if the people will not listen, a public statement should be made once but not more. In private, however, the Tochacha should continue until it is absolutely clear that it will not be heeded.

40. אבל אם - ... ודע דמסתברא דמה שפסק הרמ"א דדבצר המפורש בתורה חייב למחות דוקא שהוא באקראי. אבל אלו הפורקי עול לגמרי כגון מחלל שבת צפרהסיא או אוכל נבילות להכעיס כבר יא' מכלל 'עמיתך', ואינו מחויב להוכיחו. וכן איתא בתנא דא"ר פי"ח הוכח תוכיח את עמיתך - ועמיתך שהוא אוהבך ושהוא עמך בתורה ומלות אתה חייב להוכיח אותו. אבל לרשע שהוא שונאך אין אתה חייב להוכיח אותו. והעתיק זה הגר"א בקיצור באדרת אליהו ע"ש. ולענין אוכל נבילות לתיאבון או מחלל שבת שלא צפרהסיא יש לעיין בדבר.

ביאור הלכה שם

The Biur Halacha raises the case of public Shabbat breakers and those who openly rebel against the community by public breach of halacha 'lehachis' - to make an anti-religious statement. In their case, he rules that there is no obligation at all to give Tochacha since these people have left the definition of 'amitecha' and we have no responsibility for them. He leaves as a question the case of someone who routinely breaks a mitzva, but not lehachis. Most poskim rules clearly that non-observant Jews today definitely do NOT have the status of 'lehachis' and there is therefore still, in principle, a mitzva of Tochacha where it could be effective.

41. דבדבר שאחזו להם מנהג גרוע להקל צפרהסיא מקרי גלוי לנו שלא יקבלו וא"י למחות אא"כ הוא מפורש בתורה.

שם

Where a mistaken and incorrect custom is commonly practiced by the community who think is correct, we assume that they will not listen if people give Tochacha. As such, unless the custom is clearly against something explicit in the Torah, it is better NOT to give Tochacha.

42. ובהגהות מיימוניות פרק ו' מהלכות דעות כתב דאין ראין לשנאותו אלא אחר שאינו מקבל תוכחה. ובסוף ספר אהבת חסד כתב צ"ח הגאון ר' יעקב מולין דמאז לאהוב את הרשעים מה'ט, והביא בן מתשובת מהר"ם לוצלין כי אללנו הם קדם תוכחה שאין אנו יודעין להוכיח, ודיינין להו כאנוסין.

חזון איש י"ד ביבח

The Chazon Ish rules that it is very unlikely that ANYONE is even considered a maizid today since we are unable to give proper Tochacha. Indeed people are considered 'anusim' - forced into bad practices and we may not therefore reject them or their behavior.